

VOLKSTUINVERENIGING

BLADEL

Nieuwsbrief Winter 2024-2025

Geachte tuinders,

Natuurlijk wensen wij jullie het allerbeste voor u, uw familie en kennissen.

Laat het een jaar worden met veel geluk en een goede gezondheid.

Per dag worden de dagen weer langer, weg met die donkerte, laat het licht maar toe. De tuin begint weer te kriebelen en het lijkt wel of de zaadjes in het pakje of zakje al aan het juichen zijn.

Een nieuw jaar een nieuw geluid.

Goed, over het afgelopen jaar is al voldoende gemopperd, dat doen we dus maar niet meer. We gaan met frisse moed aan het nieuwe jaar beginnen. Hebben jullie de zaden al ontvangen en hebben jullie al lekkerbekkend gekeken naar de afbeeldingen van de zaadjes en de zaadjes zelf? Zien jullie de plantjes al groeien en proeven jullie de groenten al op het bord? Ho,ho,ho, dat duurt allemaal nog wel even. Eerst nog even zaaien, potten, verpotten en wieden.

Op de Vennekes is het afgelopen jaar niet zo erg veel gewijzigd. Alles draait zoals het hoort. Er zijn geen bijzonderheden geweest en alles ging rustig verder. Ik heb het idee dat hier minder last is geweest van de slakkenplag. In de Beemdstraat

is het wel duidelijk geweest, de ligging van de tuinen tegen het retentiebekken en de sloot hebben aanzienlijk meer last van de beestjes dan de tuinen die tegen de wei aan liggen. Als het ook nog zo is, dat de plaag deels voortkwam uit het zachter worden van de winters, dan hou ik mijn hart vast voor het komende jaar. Of het moet zijn dat de winter zich nog een keer echt laat zien.

Op de Beemdstraat is een tuinhuisje verschenen. Gratis gekregen van iemand die zijn tuin opnieuw ging inrichten. Met enkele sterke mannen hebben we de klus geklaard en is het tuinhuisje daar verschenen. Het gaat dienstdoen als schuilplaats, koffie-corner, praathuis en nog komende dingen. Echt sociaal dus! Door het invallen van de regen en de koude is het verdere afwerken uitgesteld tot het voorjaar.

We gaan nu eerst de overgang naar een nieuw jaar vieren met oliebollen en champagne, of doen jullie het gewoon met een pilsje? Kan ook natuurlijk! En vuurwerk?? Ik vind het prachtig om te zien, maar ik denk dat het 30 jaar geleden is dat ik zelf iets de lucht in heb geschoten. Zonde van alles, de milieuverontreiniging, de kosten, het risico, meestal gaat het goed, maar elk jaar opnieuw zie je ook de ongelukken. En dan heb ik het niet over de criminele toepassingen, die ook mensenlevens kosten. Ik vind dat het tijd wordt dat we één gezamenlijk vuurwerkshow gaan krijgen per dorp en voor de rest geen vuurwerk meer. Soms denk ik dan: 'Keep on dreaming'.

Maar goed: een nieuw jaar voor ons na de Nieuwjaarsharten, met opnieuw mogelijkheden om eens geweldig uit de hoek te komen met mooie groenten uit onze eigen tuinen. Ja, ik weet het; schoffelen hoort daarbij! Maar ik blijf goede moed houden!

Veel goede voornemens, een goede gezondheid, gezellige dagen met de hele familie en kennissen toegewenst.

Theo

**De herinnering die je later wilt hebben,
moet je nu maken.**

Indeling van de tuin

Op de tuinen zijn de vrijgekomen tuinen alweer toegewezen en zijn de nieuwe gebruikers al hard aan het denken wat en hoe het te doen.

Ach, zo zijn wij ook allemaal begonnen. Als zenuwachtige tuinders vol met plannen. Succes mannen en vrouwen! Moet je iets weten, ik denk dat alle andere tuinders je graag op weg willen helpen, behalve met het omspitten of woelen van de grond en het wieden van het onkruid: dat moet je zelf doen!

Ezelsbruggetje: **Alle Pesticiden Kunnen Beter Vergeten Worden.**

En, hebben jullie al een zaaiplan gemaakt voor het nieuwe seizoen, met vruchtwisselingen? Dan zijn deze dagen uitstekend geschikt om dit eens op papier te zetten.

Beginnende tuinders

Als je begint in de groentetuin, kun je een paar dingen overwegen. Ik zet ze even op een rijtje

- Waarom bemest en bewerk je het hele perceel als je daarvan maar 25% beplant met groente?
- Waarom zaai je hele zakjes zaad als je daarna de meeste zaailingen weer moet verwijderen?
- Hoe komt het dat je in een groentetuin de meeste tijd kwijt bent aan het bestrijden van onkruid?
- Waarom zaai je in rijtjes?
- Waarom zaai je meer dan je kunt eten?

Dit zijn toch wel een paar dingen om te overwegen

Veel van die opmerkingen kunnen opgevangen worden door te werken in moestuinbakken. Daarin zaai je niet in regeltjes, maar in vakken.

Nadeel: als je zaaigoed het niet helemaal goed doet, door regen, te droog of door 'weet ik niet', heb je ook geen groenten, dus liever 25 zaaien en 10 weggooien dan geen plantjes. Als je oogst goed is, kun je aan het uitdelen gaan aan de burens, familie en kennissen. Dat is altijd welkom en je maakt er vrienden mee. Als je maar 10 plantjes in leven hebt kunnen houden is dat misschien niet mogelijk.

Hierbij nog een aantal tips die eigenlijk iedereen kan gebruiken, of je nu met een traditionele tuin begint of kiest voor een teelt in vakken.

Ga beginnen met eenvoudige groenten die makkelijk te zaaien zijn en snel te oogsten zijn, dan heb je het snelst een goed gevoel. Sommige groenten, zoals uien knoflook kun je zelfs voor de winter al planten; ze kunnen tegen behoorlijke vorst. Als er minder kans is op nachtvorst, kun je gaan denken aan spinazie, rucola, radijs, sla, worteltjes, rode bietjes, snijbiet. Denk ook eens aan aardappelen die kunnen bij 'nauwelijks

gevaar voor nachtvorst' de grond in.

Wanneer heb je geen vorst meer? Na de IJsheiligen: die zijn van 11 t/m 14 mei.

Normaal gesproken is er na 15 mei nauwelijks kans op nachtvorst. (half mei)

Met de klimaatverandering verschuift de laatste vorst, per jaar meer in het begin van het jaar. De IJsheiligen verschuiven niet mee!

Na deze datum kunnen vrijwel alle groenten gezaaid worden.

Sommige groenten kunnen vanaf half februari al voor gezaaid worden in bijvoorbeeld op een vorstvrije garage, onder een raam. Na 15 mei kunnen die uitgeplant worden in de volle grond of een tuinkas.

Pas ook op met internet: Over moestuinen wordt naar mijn idee veel te ingewikkeld gedaan. Boeken en websites worden vol geschreven en ze vertellen allemaal iets anders.

Verdere info

Knolgewassen in het schema nr. 6

Knolgewassen bevatten relatief veel essentiële voedingsstoffen voor weinig calorieën. Alle knolgewassen zijn rijk aan voedingsvezels.

De schorseneer is de voedingsvezelkampioen: hij bevat zo'n 17 g vezels per 100 gram; schorseneren zijn bovendien rijk aan koper en een bron van ijzer.

Knolselder en schorseneren zijn tevens een goede bron van foliumzuur.

Verschillende knolgewassen zoals knolselder, rode biet, schorseneer, pastinaak en rammenas zijn een goede bron van kalium. Rammenas is een bron van calcium. Knolselder, radijzen en pastinaak zijn een goede bron van vitamine C en rammenas is rijk aan vitamine C.

Pastinaak is rijk aan foliumzuur en is ook een goede bron van vitamine B1.

Wortelen zijn rijk aan vitamine A in de vorm van bèta-caroteen (provitamine A).

Er bestaan wortelen in diverse kleuren. Knolgewassen hebben veel 'honger' en willen graag veel eten hebben!

Krulziekte bij pitvruchten.

Krulziekte is een schimmelziekte op het blad die vaak voorkomt bij pitvruchtbomen, zoals kersen, perziken, abrikozen, pruimen en nectarines. Krulziekte herken je aan het blad dat samentrekt en dikker wordt. Deze gaan na enige tijd opkrullen en zullen in een later stadium rood worden. Uiteindelijk wordt het blad wit en valt het af.

Bestrijding, pluk de aangetaste bladeren eraf en stop ze in de groene container

Ecostyle biologische middelen

ECostyle Vital kan preventief worden ingezet voor de verhoging van de weerstand van de planten. Dit versterkingsmiddel maakt de planten minder vatbaar voor schimmels en ziekten.

ECostyle Vital is een versterkingsmiddel ter verhoging van de weerstand van de plant. Vital zorgt onder meer voor verharding van de buitenste plantencellen, waardoor schimmelsporen minder snel kunnen binnendringen. Het is belangrijk om vroeg in het groeiseizoen te starten met Vital, want de behandeling is preventief bedoeld. Een regelmatig herhaling van behandeling geeft het beste resultaat.

(Onbedoeld is dit een reclame, ik heb geen aandelen en ontvang geen bonus of zo) (zou wel prettig zijn!)

Cuprex Garden is zo'n middel. Deze anti schimmelpap is een ecologisch middel dat kieming van schimmels stopt. Dit voorkomt ook verdere aantasting van je boom. Cuprex Garden werkt zoals de vroegere befaamde bordeauxse pap.

Bordeauxse pap is toegestaan in de biologische landbouw, ze is bijvoorbeeld heel bekend in de wijndruiventeelt. **Maar** koper is wel een zwaar metaal, het mag alleen in kleine hoeveelheden worden gebruikt want het is giftig voor alle micro-organismen, wormen, etc., het mag absoluut niet in het oppervlaktewater terecht komen.

Biologisch betekent zeker niet altijd dat het ook niet schadelijk is.

Het middel Cuprex Garden van Edialux is een ander product (maar er zijn vast meerdere merken te koop) en dat is geen koper(II)sulfaat maar koperoxychloride. Ook biologisch en hopelijk iets minder schadelijk dan Bordeauxse pap maar het **bevat nog steeds koper, dat slecht is voor de bodem en alles wat erin leeft.**

Het is beter om ecologische middeltjes toe te passen ter voorkoming van de krulziekte.

- Plant Oost-Indische kers, knoflook en mierikswortel rond de boom planten kan helpen de schimmel te weren.
- Een aftreksel van heermoes als gietwater gebruiken kan de weerstand van de boom verbeteren.
- Een aftreksel van knoflook vernevelen over de aangetaste en gezonde bladeren kan een ernstig ziekteverloop onderdrukken.
- Lavameel op de grond onder de boom strooien (of op de bast aanbrengen) helpt de weerstand te verbeteren.
- Eigenlijk is de krulziekte niet te bestrijden, je kunt alleen de gevolgen iets verzachten. De kunst is het om te voorkomen dat de boom wordt aangetast en dat werk begint al bij het ontluiken van de knoppen en duurt tot alle blad weer is afgevallen.

Belgische moeder Tomaat en haar zoontje willen de straat oversteken.

"Vlug Tomatteke, want daar komt ne camion aan!"

Ze steken over maar worden toch overreden.

"Ja", zucht moeder tomaat." Kom Ketchupke, we gaan terug naar huis!"

Meloenen kweken is goed mogelijk in ons klimaat.

Soorten; Galia meloen: Goed bestand tegen kouder weer.

Cantaloupe: Aromatisch en zoet, ideaal voor de kas.

Watermeloen: Moeilijker, maar mogelijk met kas-teelt.

Je kunt meloenen zaaien door eigen gewonnen zaad of door zaadjes uit een zakje. Bij het maken van een plantgat zorg dan daarbij voor wat extra compost en verrijk de grond met een handje koemestkorrels of een andere meststof b.v. Culterra. Vermijd dat de plantjes te snel gaan groeien en dat ze zich strekken naar het licht. Niet te vroeg zaaien dus.

Zijn de nachten warmer dan 10°C, dan kun je je meloenplanten ook in de kas verder opkweken. Plantafstand minimaal 50 cm. Tijdens de groei zorgen voor voldoende water. Te veel water geeft wortelrot, dus niet te veel water geven. Een beroemde spreuk is: "Een komkommer giet je groot, een meloen giet je dood". Maak buiten een klimrek om ruimte te besparen. Begeleid de groei door de stengels iets te helpen bij het klimmen. Snoeien: verwijder de eerste zes dieven, niet de bladeren. Op de andere (volgende) dieven gaan de meloenen groeien. Als er een vrucht is ontstaan, dan kun je nog twee bladeren laten zitten en daarna de stengel wegnippen. Verwijder na eind augustus de nieuwe vruchten, zij kunnen het niet meer halen om rijp te groeien.

Een historisch gebruik: **Nieuwjaarsharten**

Vroeger hadden we Nieuwjaarsharten op nieuwjaarsdag. Iedere bezoeker die een kopje koffie of thee kwam drinken kreeg een hart. Meestal met ingebakken krulletjes en als tekst 'Gelukkig Nieuwjaar'. Elke bakker had zijn eigen (geheime) recept. De een deed het met zandgebak, een heel droge koek waar je bij moest drinken, de andere met een soort speculaasdeeg. Het recept is door

het verdwijnen van de bakkers ook min of meer verdwenen. Alleen een bakker in Luyksgestel heeft er nog een van een soort speculaasdeeg. (voor zover ik weet). Jammer want die gewoonte vind ik een volksgebruik dat we eigenlijk in stand moeten houden. Ik heb er dus ook geen recept van maar zal ze gegarandeerd wel weer kopen.

Ik ben wel een liefhebber van witlofsalade. Hier heb ik een mooi recept voor:

Wat heb je nodig (ingrediënten):

3 stronken witlof
3 plakken kaas
1 appel
1 bosui
50 gram walnoten (ongezouten/
ongebrand)
3 eetlepels blanke rozijnen
3 eetlepels Griekse yoghurt
2 eetlepels azijn
1 eetlepel gembersiroop
1 eetlepel honing (eventueel)
1 eetlepel olijfolie
peper en zout naar smaak

MAAK JE HET (bereidingswijze):

1. Wel de rozijnen in een kommetje water.
 2. Verwijder de buitenste bladeren van de witlof en snijd de bittere binnenkant er samen met het kontje af. Snijd daarna de witlof in dunne ringen en doe dit in een ruime kom.
 3. Verwijder het klokhuis van de appel en snijd in kleine stukjes (je hoeft de appel niet te schillen).
 4. De bosui snijd je in dunne ringen en de plakken kaas in kleine blokjes. Giet de rozijnen af. Hak de walnoten in grove stukken. Doe alles bij de salade in de kom behalve de walnoten.
 5. Maak de dressing met de volgende ingrediënten 3 eetlepels Griekse yoghurt, 2 theelepels mosterd, 1 eetlepel gembersiroop, (1 eetlepel honing,) 1 eetlepel olijfolie en peper en zout naar smaak. Schep dit door de witlofsalade. Vlak voor je de salade gaat serveren strooi je de walnoten erover en eet smakelijk!
-

Neem niet te veel hooi op je vork

Zie het niet te groot. Wil je een moestuin combineren met nog drie andere hobby's? Prima, maar beperk dan de oppervlakte of kies voor planten die minder onderhoud vragen. Sla kweken kost bijvoorbeeld veel minder moeite dan tomaten. Zorg dat het werk overzichtelijk blijft, anders wordt het eerder een last dan een lust. Heb je jezelf toch een keer overschat en te veel willen doen? Trek er dan je conclusies uit en maak voor het volgende seizoen een bescheidener moestuinplan.

Geniet en deel

Geniet zoveel mogelijk van je tuin en van je oogst. Kweek alleen wat je lekker en leuk vindt. Dan blijft het een toffe hobby en wordt het geen lastig karwei. Je moet alleen wat geduld hebben. Eerst maak je de grond vruchtbaar, je zaait en plant groenten en fruit, je omringt ze met de beste zorgen, je geeft bemesting, je wiedt onkruid. En dan is de tijd van oogsten gekomen. Soms is je oogst zelfs veel te groot om zelf op te eten. Omdat het weer uitzonderlijk gunstig was of gewoon omdat je te veel geplant hebt. Laat je tomaten en je aardbeien dan niet rotten aan de plant. Vries de overtollige groenten in de vriezer of maak ze in, verwerk fruit tot confituur en vooral: maak vrienden en familie blij met je gezonde lekkernijen van eigen kweek.

Onderhoud van de tuin

Een goed aanzicht is altijd prettig. Zorg daarom dat je tuin er altijd netjes uit ziet, maar ook het stukje gras voor je tuin en als je toevallig wat onkruid op de straat/pad ziet, zou het prettig zijn als u die ook even weg schoffelt.

Het is toch altijd fijn om op een verzorgd complex te komen, dat start het begin van het "werken" altijd een stuk prettiger. En als iedereen zijn steentje bij draagt.

WINTER IN BLADEL

En nu op weg naar de oliebollen en de champagne

Zo dit was het weer!

Heb je opmerkingen of wil je graag een stukje schrijven over je ervaringen in de tuin of een ander mooi toeval? Uiteraard kan dat! Heb je ergens een artikel gelezen dat de moeite waard is? Laat het weten!

Stuur dit naar: theovandervleuten47@kpnmail.nl

Of neem even contact op met Theo

T: 06-53 370 289